

Motion till riksdagen 2020/21:1811

av **Kalle Olsson och Anna-Caren Säterberg (båda S)**

Klyftan mellan stad och land

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att närmare analysera ojämlikheten över landet och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Att verka för jämlika möjligheter att utvecklas positivt genom livet är ett överordnat socialdemokratiskt mål för politiken. Det finns olika sätt att mäta och analysera jämlikhet, eller bristen därav. Ekonomi, utbildningsnivå och hälsa är tre vanliga parametrar. Mindre vanligt är att utgå från var i landet man bor. Det är visserligen vanligt med stora ekonomiska skillnader inom kommuner och län. För att förstå ojämlikheten, hur den varierar och påverkar människors förutsättningar i livet, är det emellertid av betydelse att också uppmärksamma de regionala klyftorna.

I Jämlikhetskommissionens rapporter görs vissa nedslag i hur ojämlikheten slår över landet. En nyckelmening i sammanhanget, hämtad från kommissionens rapport: ”Tillväxten, som under mer än ett sekel har varit geografiskt spridd över landet, koncentreras nu i högre grad till storstadsregionerna och inkomstklyftorna mellan städerna och landsbygden växer.” Med andra ord, Sverige håller på att dras isär; resurserna hamnar i växande utsträckning i storstäderna.

En annan oroväckande skillnad, värd att uppmärksamma i ett jämlikhetsperspektiv, är hur övergången till högre studier skiljer sig markant över landet. Medan bara en av tre i Jämtlands och Norrbottens län påbörjat en högre utbildning vid 24 års ålder, har varannan 24-åring i Stockholms och Uppsala län gått vidare till högre studier. Eftersom föräldrars utbildningsbakgrund är en stark indikator för barns utbildningsnivå, finns en uppenbar risk för en negativ spiral. Ojämlikheten går vidare från generation till generation.

Jämlikhetskommissionen uppmärksammar också att mellan 60 och 80 procent av de elever som går i landets svagaste skolor (mätt som mervärde för högstadiet baserat på nationella provresultat i gymnasiet) bor på landsbygden.

Detta är emellertid bara några exempel på ett större problem: de tilltagande klyftorna över landet. Riskerna med att låta denna utveckling fortgå är uppenbara, både för sammanhållningen, men också för de människor som upplever att de i växande utsträckning halkar efter, ekonomiskt, socialt och kulturellt.

Det finns starka skäl att från statsmakterna ta ett samlat grepp och fördjupa kunskaperna i hur ojämlikheten ser ut över landet. Hur det påverkar människors ekonomi, hälsa, utbildningsnivå, demokratiska deltagande med mera. Och framför allt, vilka strukturella förändringar som bör komma till stånd för att vända utvecklingen.

Kalle Olsson (S)

Anna-Caren Säterberg (S)